

Brüssel, 13.5.2019
COM(2019) 221 final

2019/0107 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega antakse Saksamaale volitused muuta olemasolevat Šveitsiga sõlmitud kahepoolset maanteetranspordi lepingut, et lubada kabotaažvedusid rahvusvaheliste bussiveoteenuste osutamisel kahe riigi vahelistel piirialadel

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Teema

Saksamaa ja Šveitsi piirialad on tihedalt lõimunud. Paljud sakslased käivad tööl Šveitsis ja vastupidi ning maanteedel toimub elav piiriülene reisijatevedu. Pakutakse mitmeid bussiteenuseid, mis ületavad piiri ja seega ühendavad kahe riigi piirialasid.

Reisijate ja kaupade kahepoolset vedu maanteel Šveitsi ja ELi vahel reguleerib ELi ja Šveitsi vahelise maismaatranspordi kokkulepe¹ (edaspidi „kokkulepe“).

Kokkuleppe artikli 20 lõikes 1 on sätestatud, et teise lepinguosalise territooriumil tegutsevate veoettevõtjate teostatavad veod sama lepinguosalise territooriumil asuva kahe punkti vahel ei ole kõnealuse kokkuleppe kohaselt lubatud. See tähendab, et piiriüleseid reisijateveoteenuseid osutavad vedajad võivad reisijaid vedada üksnes üle piiri või selle kokkuleppeosalise territooriumil, kus nad on asutatud. Bussiettevõtjad, kes on asutatud Šveitsis, ei tohi vedada reisijaid Saksamaa poolel asuva kahe punkti vahel ning ELis asutatud ettevõtjad ei tohi vedada reisijaid Šveitsi poolel asuva kahe punkti vahel.

Kokkuleppe artikli 20 lõige 2 lubab õigusi, mis tulenevad ELi liikmesriikide ja Šveitsi vahel sõlmitud kahepoolsete lepingutest ja mis kehtisid kokkuleppe sõlmimise ajal, kasutada ka edaspidi, tingimusel et ELi vedajate vahel ei esine diskrimineerimist ega moonutata konkurentsi. Seega võib reisijate kabotaažvedu bussiga olla Šveitsi puhul võimalik, juhul kui 21. juunil 1999 kehtinud lepingus ELi liikmesriigi ja Šveitsi vahel oli see ette nähtud. Tegelikuses ei ole üheski liikmesriikide ja Šveitsi vahel sel ajal kehtinud asjakohasest kahepoolses lepingus ette nähtud kabotaažiõigust reisijate veoks bussiga².

Saksamaa teatas 11. mai 2017. aasta kirjaga komisjonile, et ta sooviks saada Euroopa Liidult volituse muuta ELi toimimise lepingu artikli 2 lõike 1 kohaselt Šveitsiga 1953. aastal sõlmitud kahepoolset maanteetranspordi lepingut,³ et lubada kabotaažvedusid rahvusvaheliste bussiveoteenuste osutamisel kahe riigi vahelistel piirialadel. ELi ja Šveitsi maismaatranspordi ühiskomitee 2018. aasta juunis toimunud kohtumisel teatas Šveits komisjonile, et on huvitatud kõnealuse lepingu vastavast muutmisest.

Kabotaaž reisijate bussiveo puhul võib parandada transpordi tõhusust, kuna võimaldab suurendada sõiduki koormustegurit. Seetõttu suhtub EL üldiselt positiivselt kabotaažituru avamisele, nagu ta on teinud ELis kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1073/2009 (rahvusvahelisele

¹ Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkulepe (EÜT L 114, 30.4.2002, lk 91).

² Kuigi kokkuleppe artikli 20 lõike 2 viimases lauses on märgitud, et vastavad õigused on loetletud lepingu 8. lisas, on 8. lisas loetletud üksnes reisijate kolmnurkliikumise õigused (vastavalt kokkuleppe artikli 19 lõikele 2), kuid mitte ühtki kabotaažiõigust. 2007. aastal muutis Prantsusmaa 1951. aastal Šveitsiga sõlmitud kahepoolset maanteetranspordi lepingut, et võimaldada kahe riigi vaheliste regulaarsete piiriüleste vedude käigus kabotaaži kahe riigi piirialadel. Prantsusmaa on praegu ainus riik, kes on sõlminud Šveitsiga lepingu, mis lubab reisijate kabotaažvedu bussiga.

³ Lepingu tekst on veebis kättesaadav föderaalõigusaktide süstemaatilises kataloogis numbri 0.741.619.136 all (<https://www.admin.ch/gov/de/start/bundesrecht/systematische-sammlung.html>).

bussiteenuste turule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta)⁴ (edaspidi „määrus (EÜ) nr 1073/2009“). Kabotaažvedude lubamine bussiga toimuva rahvusvahelise reisijateveo raames Saksamaa ja Šveitsi piirialadel võimaldaks asjaomastel ettevõtjatel muutuda konkurentsivõimelisemaks ja tõhusamaks.

ELi pädevus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõikes 2 on sätestatud, et liidu ainupädevusse kuulub ka rahvusvahelise lepingu sõlmimine, kui selle sõlmimise näeb ette liidu seadusandlik akt või kui lepingut on vaja selleks, et võimaldada liidul teostada oma sisemist pädevust, või kui selle sõlmimine võib mõjutada ühiseeskirju või muuta nende kohaldamisala.

Määruse (EÜ) nr 1073/2009 kohaselt võivad liidus kabotaažvedusid teatavatel tingimustel teostada üksnes ühenduse litsentsi omavad vedajad. Rahvusvahelised kohustused, mis lubavad teistel vedajatel, eelkõige kolmandate riikide vedajatel, selliseid vedusid teostada, mõjutavad eespool nimetatud määrust ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 tähenduses⁵.

Lisaks mõjutavad sellised rahvusvahelised kohustused ka kokkulepet, eriti selle artiklit 20. Need ei ole lubatud nimetatud artikli lõikega 1, välja arvatud lõikes 2 sätestatud juhtudel.

Seega kuuluvad Saksamaa kavandatavad kohustused liidu ainupädevusse. ELi toimimise lepingu artikli 2 lõike 1 kohaselt võib liit siiski volitada liikmesriike tegutsema valdkondades, kus tal on ainupädevus.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on anda Saksamaale volitused muuta olemasolevat Šveitsiga sõlmitud kahepoolset maanteetranspordi lepingut, et lubada kabotaažvedusid rahvusvaheliste bussiveoteenuste osutamisel kahe riigi vahelistel piirialadel.

Menetlus

Liidus toimuvad kabotaažveod, mida teostavad kolmandate riikide vedajad, kes ei oma määruse (EÜ) nr 1073/2009 kohast ühenduse litsentsi, mõjutavad bussiteenuste siseturu toimimist, mille liidu seadusandja on kehtestanud määrusega (EÜ) nr 1073/2009. Seetõttu on vaja, et liidu seadusandja annaks ELi toimimise lepingu artikli 2 lõike 1 kohase volituse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 91 osutatud seadusandlikule menetlusele.

• **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Praegu ei luba kokkulepe reisijate kabotaažvedusid bussiga. Kokkuleppe artikli 20 lõige 2 lubab siiski konkreetselt jätkata olemasolevate kabotaažiõiguste kasutamist tingimusel, et ELi vedajate vahel ei esine diskrimineerimist ega moonutata konkurentsi. Saksamaa ja Šveitsi vaheline leping, millega lubatakse kabotaažvedu bussidega rahvusvahelise reisijateveo käigus, ei muudaks kokkuleppes tulenevaid Šveitsi õigusi. Olemasoleva lepingu muutmine, mis piirdub kabotaažiga vastavatel piirialadel ning mittediskrimineerimise ja moonutamata konkurentsi puhul kokkuleppe artikli 20 lõikes 2 sätestatud tingimustega identsetel tingimustel, on kooskõlas kõnealuses sättes ette nähtud erandi põhimõttega.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1073/2009 rahvusvahelisele bussiteenuste turule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 561/2006 (ELT L 300, 14.11.2009, lk 88).

⁵ Samasuguse olukorra kohta vt Euroopa Liidu Kohtu 16. mai 2017. aasta arvamus nr 2/15, EU:C:2017:376, punktid 189 ja 190.

Reisijate kabotaažvedu bussidega on ELis lubatud kooskõlas määruse (EÜ) nr 1073/2009 sätetega. Kõnealuse määruse artiklis 15 on ELi-sisesed kabotaažveod lubatud järgmistel juhtudel 1) juhuveod, 2) regulaarsed eriveod, kui korraldaja ja vedaja vahel on sõlmitud leping, ning 3) liiniveod, kui vedaja teeb neid rahvusvahelise liiniveo käigus, välja arvatud veoteenused, mis vastavad linnakeskuse või linnastu, samuti kõnealuse keskuse või linnastu ja seda ümbritsevate piirkondade vahelise transpordi vajadustele. Saksmaa taotlus muuta kahepoolset maanteeveolepingut mõjutaks kõnealuse määruse toimimist, kuid mõju oleks piisavalt piiratud, kui luba antakse eespool kirjeldatud tingimustel.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Šveitsiga sõlmitud kahepoolse maanteetranspordi lepingu muudatus, millega lubatakse kahe riigi piirialadel kabotaažvedusid piiriüleste bussiveoteenuste osutamisel, ei oleks vastuolus ühegi muu liidu tegevuspõhimõttega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 2 lõige 1 ja artikkel 91.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek tehakse liidu ainupädevusse kuulavas valdkonnas.

- **Proportsionaalsus**

Käesoleva ettepaneku ainus eesmärk on anda Saksamaale vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 2 lõikele 1 volitused muuta olemasolevat Šveitsiga sõlmitud kahepoolset maanteetranspordi lepingut, et lubada kabotaažvedusid rahvusvaheliste bussiveoteenuste osutamisel kahe riigi vahelistel piirialadel. Sellest tulenevalt ei lähe kavandatav Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- **Vahendi valik**

Liidus toimuvad kabotaažveod, mida teostavad kolmandate riikide vedajad, kes ei oma määruse (EÜ) nr 1073/2009 kohast ühenduse litsentsi, mõjutavad bussiteenuste siseturu toimimist, mille liidu seadusandja on kehtestanud määrusega (EÜ) nr 1073/2009. Seetõttu on vaja, et liidu seadusandja annaks ELi toimimise lepingu artikli 2 lõike 1 kohase volituse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 91 osutatud seadusandlikule menetlusele. Kavandatav õigusakt, mis on oma olemuselt üksikvolitus, tuleb vastu võtta Saksamaa vastava taotluse tõttu. Seega peaks see olema Saksamaale adresseeritud otsuse vormis. Sellest tulenevalt on kavandatav Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus sobiv vahend, et anda Saksamaale selles küsimuses volitused vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 2 lõikele 1.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulterimine sidusrühmadega**

Käesolev ettepanek põhineb Saksamaa taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust liikmesriiki. Sarnase taotluse on esitanud Itaalia, kelle suhtes kohaldatakse paralleelset menetlust.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolev ettepanek ei avalda mõju ELi eelarvele.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega antakse Saksamaale volitused muuta olemasolevat Šveitsiga sõlmitud kahepoolset maanteedtranspordi lepingut, et lubada kabotaažvedusid rahvusvaheliste bussiveoteenuste osutamisel kahe riigi vahelistel piirialadel

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 2 lõiget 1 ja artiklit 91,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁶,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁷,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe⁸ (edaspidi „kokkulepe“) artikli 20 lõikes 1 on sätestatud, et teise lepinguosalise territooriumil tegutsevate veottevõtjate teostatavad vedod sama lepinguosalise territooriumil asuva kahe punkti vahel (kabotaažvedod) ei ole lubatud.
- (2) Kokkuleppe artikli 20 lõike 2 kohaselt võib kabotaažiõigusi, mis tulenevad ELi liikmesriikide ja Šveitsi vahel sõlmitud kahepoolsete lepingutest ja mis kehtisid kokkuleppe sõlmimise ajal ehk 21. juunil 1999, kasutada ka edaspidi, tingimusel, et ELi vedajate vahel ei esine diskrimineerimist ega moonutata konkurentsi. Saksamaa ja Šveitsi vahel 1953. aastal sõlmitud kahepoolne maanteedtranspordi leping⁹ ei luba kabotaažvedusid kahe riigi vahel bussiveoteenuse osutamisel. Seega ei ole selliste vedude õigus, mis tuleneks kõnealuse lepingu muutmisest, kokkuleppe artikli 20 lõikega 2 hõlmatud õiguste hulgas.
- (3) Rahvusvahelised kohustused, mis võimaldavad Šveitsi vedajatel teha liidu piires kabotaažvedusid, võivad mõjutada kokkuleppe artikli 20 kohaldamist määral, mil kõnealune säte ei luba selliseid vedusid.
- (4) Määruse (EÜ) nr 1073/2009¹⁰ kohaselt võivad liidus kabotaažvedusid teatavatel tingimustel teostada üksnes ühenduse litsentsi omavad vedajad. Rahvusvahelised kohustused, mis lubavad sellist litsentsi mitteomavatel kolmandate riikide vedajatel kõnealuseid vedusid teostada, võivad mõjutada kõnealust määrust.

⁶ ELT C , , lk .

⁷ ELT C , , lk .

⁸ ELT L 114, 30.4.2002, lk 91.

⁹ Lepingu tekst on saadaval Šveitsi föderaalõigusaktide süstemaatilises kataloogis numbri 0.741.619.136 all.

¹⁰ ELT L 300, 14.11.2009, lk 88.

- (5) Seega kuuluvad sellised kohustused liidu ainupädevusse välisasjades. Liikmesriigid võivad pidada läbirääkimisi või võtta selliseid kohustusi ainult juhul, kui liit on neid selleks volitanud kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 2 lõikega 1.
- (6) Liidus toimuvad kabotaažveod, mida teostavad kolmandate riikide vedajad, kes ei oma määruse (EÜ) nr 1073/2009 kohast ühenduse litsentsi, mõjutavad bussiteenuste siseturu toimimist, mille liidu seadusandja on kehtestanud määrusega (EÜ) nr 1073/2009. Seetõttu on vaja, et liidu seadusandja annaks ELi toimimise lepingu artikli 2 lõike 1 kohase volituse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 91 osutatud seadusandlikule menetlusele.
- (7) Saksamaa taotles 11. mai 2017. aasta kirjaga komisjonilt volitusi muuta Šveitsiga sõlmitud kahepoolset maanteetranspordi lepingut, et lubada kabotaažvedusid rahvusvaheliste bussiveoteenuste osutamisel kahe riigi vahelistel piirialadel.
- (8) Kabotaažveod võimaldavad suurendada sõidukite koormustegurit, mis omakorda suurendab teenuste majanduslikku tasuvust. Seepärast on asjakohane lubada selliseid vedusid rahvusvaheliste bussiveoteenuste osutamisel Šveitsi ja Saksamaa piirialadel. See võib veelgi tihendada kõnealuste piirialade lõimitust.
- (9) Tagamaks, et asjaomased kabotaažveod ei muudaks ülemääraselt bussiteenuste siseturu toimimist, nagu see on sätestatud määruses (EÜ) nr 1073/2009, tuleks nende lubade andmisel kohaldada tingimusi, et ELi vedajate vahel ei esine diskrimineerimist ega moonutata konkurentsi.
- (10) Samal põhjusel tuleks lubada kabotaažvedusid Saksamaa piirialadel üksnes Saksamaa ja Šveitsi vahelise bussiveoteenuse osutamise käigus. Selleks on vaja määratleda Saksamaa piirialad käesoleva otsuse tähenduses viisil, mis võtab nõuetekohaselt arvesse määruse (EÜ) nr 1073/2009 toimimist, võimaldades samal ajal suurendada asjaomaste vedude tasuvust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga volitatakse Saksamaad muutma olemasolevat Šveitsiga sõlmitud kahepoolset maanteetranspordi lepingut, et lubada kabotaažvedusid rahvusvaheliste bussiveoteenuste osutamisel Saksamaa ja Šveitsi vastavatel piirialadel, tingimusel et ELi vedajate vahel ei esine diskrimineerimist ega moonutata konkurentsi.

Esimese lõigu tähenduses käsitatakse Saksamaa piirialadena Baden-Württembergi liidumaa Freiburgi ja Tübingeni haldusüksust ning Baieri liidumaa Švaabimaa haldusüksust.

Artikkel 2

Saksamaa teavitab komisjoni käesoleva otsuse artikli 1 kohasest Šveitsiga sõlmitud kahepoolse maanteetranspordi lepingu muudatusest ja edastab kõnealuse lepingu teksti. Komisjon teatab sellest nõukogule ja Euroopa Parlamendile.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Saksamaa Liitvabariigile.
Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*